

Postřehy z ENTOG exchange, Genk, Belgie

3.5.2010 - 8.5.2010

Petr Hubka

Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a VFN, Praha

Genk je město v provincii Limburk ve východní části Belgie, necelých patnáct kilometrů od hranic s Nizozemím. Správním městem provincie je Hasselt, kde je i lékařská fakulta. Přestože je Genk menší město s cca. 65 tisíci obyvateli, je zde perinatologické centrum. To naopak nemá Hasselt.

Po příjezdu do města jsem měl za úkol kontaktovat službu konající lékařku a následně byl zorganizován transport do nemocnice. Ta zvenčí připomínala spíše rezidenční komplex a bylo vidět, že nedávno prošla rekonstrukcí. Po příchodu na kliniku jsem dostal k dočasnému užívání lékařský pokoj s tím, že odznak dostanu zítra ráno. V průběhu odpoledne mne a mojí kolegyni z Rumunska provedla lékařka po porodnici a vysvětlovala některé postupy a zvyklosti.

Samotné vybavení porodního sálu spočívalo v centrálním prostoru pro personál s monitorací a okolo bylo sedm porodních místností. Čekatelský pokoj byl zrušen během přestavby.

Přestože se Genk nalézá kousek od hranic s Nizozemím a velká část doktorů jsou Holanďané (čtyři z pěti trainees), jsou zde značné rozdíly v pojetí porodnické péče.

V Genku většina porodů probíhá v porodnici. Ročně zde mají cca. 2200 porodů. Rodí téměř vždy lékař – trainee, pouze ve výjimečných případech, kdy nestihne přijít, či jsou dva porody současně, pak rodí i porodní asistentka. Ke každému porodu si mladý lékař volá/musí volat staršího lékaře (konzultanta), který má službu. Ten sice nemusí být na pracovišti, ale má povinnost se do 15 minut dostavit na oddělení. Vakuumextrakci a výjimečně klešťový porod provádí téměř bez výjimky pokaždé mladý lékař – zde postupují konzultanti podle logiky: „kdy jindy, než teď by se to měl naučit, když ne v přípravě k atestaci“.

Mladí lékaři sloužili v Genku cca. jedenkrát do měsíce víkend (od soboty 8:00 do neděle 18:00) a asi každý čtvrtý den normální službu – od 18:00 do rána 8:00. Pokud následoval pracovní den, pak domů odcházeli standardně po pracovní době, která končila v 18:00. Jak sami říkali, EWTD – European Working Time Directive se v Belgii nedostala dál než na stůl bruselského úředníka.

Ve vedení porodu jsem pozoroval určité rozdíly – stejně jako u nás užívali hojně epidurální analgezií, stran progresu vaginálního nálezu je naopak nechávalo klidnými, že se nemění třeba tři hodiny – „necháváme fyziologickému porodu přirozený průběh“.

Během následujících dvou dnů, co jsem byl v nemocnici, jsem se účastnil několika operací. Ve všech případech to byl mladší lékař, co operoval. Ve všech případech měl na sále k dispozici jako dozor a rádce staršího lékaře konzultanta. Stručný popis operací. Císařský řez – ostře do břicha, bez roušek, dutinu břišní prakticky nerevidují a nevysouší, dělohu šijí v břiše jednou vrstvou, peritoneum nešijí, nedrénují, fascii proházaným pokračovacím stehem se zauzlením každý třetí steh. Šicím materiálem se nešetří, každá sutura dvěma vlákny z každého pólu. Průměrná doba 45 - 60 minut. Revize dutiny děložní pro zamlklý potrat – ráno při příjmu prostaglandin, pacientka zaintubována, operátor se začíná mýt, poté se rouškuje celé tělo. Všechno odsávají do odsávačky, kontrolují peroperačně ultrazvukem, kyretu používají jen výjimečně. Materiál cedí přes gázu. Průměrná ztráta krve 1000ml, průměrná doba operace 30 minut, doba na sále 60 minut.

Operační zákroky víceméně podobné jako u nás, nicméně prakticky vůbec se nedělá vaginální hysterektomie. Přišlo mi, že díky tomu, že pracují do 18:00, se na sále nespěchá a mají větší prostoje mezi operacemi. Běžně končí operační program po čtvrté hodině – v den, co jsem byl na sále, jsme

skončili v půl páté, při 1 plánované SC, 2 ECUI pro missed abortion, 1 TLH, 1 LPSK cystektomii a 1 LPSK sterilizaci

Z předatestační přípravy – trvá pět let; existuje elektronický logbook, kam zaznamenává trainee svoje operace a konzultant/školitel hodnocení; každoročně je hodnoceno, jak naplňuje trainee náplň, v případě zaostávání je zejména klinika podrobena důkladnému šetření jak je možné, že trainee nemá naoperováno; během přípravy musí projít minimálně tři různá pracoviště, na jednom nesmí být déle než dva roky; je velmi doporučován jednoroční pobyt v zahraničí – nejčastěji Velká Británie; před atestací musí napsat jeden libovolný článek do jakéhokoliv odborného časopisu.

Vzhledem k tomu, že jsem měl zařazenou přednášku v rámci EBCOG kongresu na středu, v nemocnici jsem pobyl pouze dva dny. Po celou dobu se tým kliniky o nás staral a nenabyl jsem dojmu, že by to byla hraná pohostinnost. V neděli večer jsme šli na fotbal – šéf kliniky prof. Ombelet je fanouškem KRC Genk, v pondělí a úterý jsme byli v Holandsku u mladých doktorů na večeri a malou exkurzi po jejich městě. Ve středu jsem se společně s celým lékařským týmem vyjma dvou lékařů nutných na zajištění chodu kliniky přesunul do Antverp.

Druhá část pobytu se tedy odehrávala v Antverpách. Ve čtvrtek proběhl ENTOG council – volby do předsednictva, výměna dojmů,... do předsednictva ENTOG byl na funkci pokladníka zvolen dr. Redecha – předseda slovenské sekce mladých gynekologů/porodníků. Je rozjednáno a budeme se snažit společně se slovenskými kolegy připravit česko-slovenský ENTOG exchange na rok 2013. Předběžná dohoda je, že Slováci zajistí místo pořádání, finanční podporu a umístí minimálně jednu třetinu stážistů ENTOG (cca. 20 lidí) ve slovenských nemocnicích. Český ENTOG vzhledem k tomu, že v roce 2002 pořádal exchange program, tak pomůže s organizací exchange programu pro rok 2013, zejména v umístění stážistů (přibližně 40 lidí). Je žádoucí, aby byli stážisti umístěni do větších nemocnic po dvou, současně bude přednosta oddělení/kliniky žádán o poskytnutí možnosti ubytování stážistů na lékařském pokoji a případnou přípravu programu.

V pátek byla ENTOG session – na téma zda rozdělit či nerozdělit specializaci gynekolog/porodník a na chyby a odpovědnost v našem oboru.

ENTOG exchange program můžu vřele všem doporučit, protože poznáte spoustu nových lidí a přátel. Za podporu v zajištění letenek patří můj dík ČGPS, za podporu při úhradě EBCOG registračního poplatku patří můj dík prof. Martanovi.